

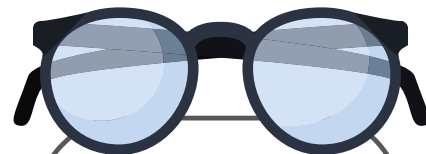
XPO 2.5

De talentenbril

WAARDOOR KLEUTERS (EN LEERKRACHTEN) GROEIEN

Jos is een kleuter uit de tweede kleuterklas. Hij gaat graag naar school en is een vrolijk kind. Jos blijft echter worstelen met ruimtelijke begrippen zoals *onder*, *naast*, *voor* en *achter*. Patronen verderzetten lukt niet al te best. Ook talig heeft hij een achterstand op de andere kleuters. Jos is niet bepaald een getalenteerde kleuter, zoals ze dat dan zeggen. Nochtans biedt Jos altijd spontaan aan om de spullen van de juf te dragen. Wanneer de planten water moeten krijgen, staat hij onmiddellijk klaar. Jos staat altijd paraat. Een echte helper!

Saar Steverlinck en Hanne Rosius



Over de auteur

SAAR STEVERLINCK

is sinds 2012 verbonden aan Hogeschool PXL. Ze is lector Nederlands aan de Educatieve Bachelor Kleuteronderwijs. Sinds 2019 voert ze onderzoek naar talentgericht werken met kleuters.

HANNE ROSIUS

is sinds 2002 verbonden aan Hogeschool PXL als lector PAV aan de Educatieve Bachelor Secundair Onderwijs. Ze is al enkele jaren verbonden aan PXL research en onderzoekt topics rond het krachtig inzetten van ICT in het onderwijs. Sinds 2019 voert ze onderzoek naar talentgericht werken met kleuters.



Elk kind is een beetje Jos. Wanneer we in de breedte oog hebben voor de ontwikkeling van Jos, dan is hij niet langer een kleuter zonder talent. Mag zijn hulpvaardigheid niet even hoog ingeschat worden als hoe hij het doet qua rekenen en taal? Een leerkracht die dit talent van Jos ziet, geeft hem een extra succeservaring, een potje veerkracht om in te zetten wanneer het weer even moeilijk gaat voor rekenen en taal.

'XPO 2.5' is een tool van Hogeschool PXL die helpt om talentgericht naar kleuters te kijken. 'X' verwijst naar X-factor. We geloven er immers in dat bouwen aan je persoonlijkheid al in de kleuterklas begint. Zicht krijgen op je

talenten is daarbij van groot belang. 'X.PO' verwijst naar het eXPOseren van talenten en leergroei. Kleuters tonen hun hele persoonlijkheid - en dus al hun talenten - aan leerkrachten, medeleerlingen, ouders en zorgverstrekkers, en die kijken op hun beurt weer samen met de kleuters naar hun leergroei via de 'XPO 2.5'-portfolioapp. '2.5' verwijst naar de leeftijdscategorie waarvoor ons portfolio-systeem ontwikkeld wordt: kinderen van 2,5 tot 5 jaar.

VISIE

Voor mensen met een *growth mindset* staan talenten niet vast, maar zijn het



dingen die je kan trainen en verbeteren. Ze geloven dat je van hard werken beter kan worden in wat nog moeilijk is en zien fouten als leerkanalen. Als we in de kleuterklas bewust inzetten op de *growth mindset*, dan creëren we kleuters die openstaan voor groei. We voeden die zin om te groeien met de bekende ABC-vitamines voor groei (naar het boek van Maarten Vansteenkiste en Bart Soenens). Leren en ontwikkelen vinden een ideale voedingsbodem als we kinderen *Autonomie* geven en hen in *verbondenheid* aan activiteiten laten werken die aansluiten bij hun *Competentie*. Competenties zijn in onze visie niet alleen de ontwikkelingsdoelen waar kleuterleerkrachten elke dag aan werken vanuit hun leerplan. Wij zetten naast die belangrijke competenties ook hun eigen talenten in de verf. 'XPO 2.5' baseert de tien talenten op de talententoolbox van Luk Dewulf, maar kiest er bewust voor om enkel te focussen op talenten die al op jonge leeftijd zichtbaar zijn in het gedrag van kleuters. Kleuterleerkrachten stonden ons bij in die selectie, waardoor we ervan overtuigd zijn dat de selectie bruikbaar is voor alle kleuterklassen. Talenten kunnen dus gesitueerd worden binnen een ontwikkelingsdoel, maar kunnen er net zo goed buiten ontwikkeld en getoond worden – denk maar aan kleuters die goed zijn in opruimen.

Aandacht voor die talenten levert veerkracht op. Het kind voelt zich immers erkend in wie hij is en waar hij als vanzelf goed in is – zijn talent. Dat geeft energie die ingezet kan worden wanneer het wer-

ken aan de ontwikkelingsdoelen soms even wat minder makkelijk loopt. Op die manier bereiken we duurzame groei.

TALENTEN

Bij de app horen heel wat didactische materialen. Zo werken we met een voorbeeldverhaal om het concept 'talent' bij de kleuters te duiden. Het draakje Bamboe – de mascotte die de kleuters door de app loodst – geloofde ook eerst dat hij nergens goed in was. Tot hij samen met zijn opa voor de plantjes in de tuin mocht zorgen en hij dat blijkbaar als vanzelf goed kon. Samen met zijn tien vriendjes – die elk staan voor een ander talent – kan hij in de klas gebracht worden om de kleuters te laten nadenken over wat talent is en over wat hun talenten precies zijn.

AAN DE SLAG MET DE APP

In de app 'X.PO 2.5' gaan de kleuters aan de slag met hun eigen digitaal portfolio. We werken daarin met een groeilijn van *MEE* maken naar *mee*MAKEN. Hoe ouder de kleuter, hoe meer autonomie hij kan krijgen (en nemen) bij het invullen van zijn portfolio. Jonge kleuters zullen misschien nog in grote mate gestuurd worden door de leerkracht, of de leerkracht zal eerder zelf zaken toevoegen in het portfolio.

Neem nu onze Jos van in de inleiding. Wanneer zijn leerkracht positief opmerkt

dat hij goed is in opruimen, dan zal hij daar zelf voldoening uit halen. Dit is zijn talent – het gaat vanzelf en hij krijgt er energie van. De leerkracht moedigt Jos aan om een foto van de perfect opgeruimde poppenhoek in zijn portfolio te steken. Jos voorziet nog een stukje ingesproken uitleg over hoe hij het opruimen heeft aangepakt en voegt het toe aan zijn portfolio. Later in de week selecteert de leerkracht in het portfolio enkele opvallende filmpjes die gemaakt zijn door de kleuters. Tijdens een kringgesprek worden de filmpjes getoond en wordt er samen over gereflecteerd. Hier wordt veel belang gehecht aan het gebruik van groeitaal ('je kan het *nog* niet', 'ik zag dat *X al beter ging dan vorige keer*', ...) waardoor de *growth mindset* nog meer verankerd raakt in het denken van de kleuters. Op die manier vormen deze reflectiemomenten een boost voor het zelfvertrouwen. Kleuters horen en voelen zo dat hun talenten en competentievaardigheden gelijkwaardig zijn. Vanuit die overtuiging leggen we een fundament waardoor ze later in hun leven hopelijk keuzes durven te maken die gericht zijn op waar ze goed in zijn én gelukkig van worden. Ze leren al heel snel om met een talentenbril te kijken naar zichzelf en naar anderen. Dat levert hen dan weer een grote pot veerkracht op waaruit ze kunnen putten als het even lastig loopt. Op die manier draagt onze app bij aan de ontplooiing van kinderen die kunnen opgroeien tot (veer)krachtige, wendbare en zelfverzekerde volwassenen.

Meer weten?

Neem dan contact op met Hanne Rosius (hanne.rosius@pxl.be) of Saar Steverlinck (saar.steverlinck@pxl.be).